

Webinaarit vuoden 2019 strategiarahoituspäätöksistä: kysymykset ja vastaukset

Yleistä

- Aiotteko jakaa rahoitusta saaneiden hakemusten sisällön?
  - Hakemukset ovat julkisia ja ne voi pyytää ministeriön kirjaamosta. Riippuen tietopyynnön sisällöstä, tietojen toimittaminen voi olla maksullista. Yleisesti tiedot saapuneiden hakemusten määrästä ja haetun strategiarahoituksen määrästä koottu diaesitykseen, joka löytyy ministeriön nettisivuilta.
- Millä perusteilla strategiarahoitus jaettiin?
  - Strategiarahoitusta myönnettiin niille, jotka täyttivät hakukirjeessä esitetyt kriteerit sekä hyväksyivät kommentteille lähetetyt käytön ehdot. Strategiarahoituksen määrä päätettiin yhteisillä kriteereillä ja suhteessa jaettavissa olevaan määrärahaan. Tarjonnan rakenteessa uudistamiseen, lentokoneasennuskoulutuksen kehittämiseen ja ammattitaitokilpailujen järjestämiseen myönnettiin haettu rahoitus täysimääräisinä niihin toimenpiteisiin, mihin strategiarahoitusta myönnettiin. Tilojen ja laitteiden käytön uudistamiseen myönnettiin rahoitusta suhteutettuna haettuun määrään ja sen mukaan, myönnettiinkö kaikkiin hakemuksessa esitettyihin tarkoituksiin. Ydinprosesseihin liittyvän osaamisen varmistamiseen myönnettiin strategiarahoitusta suhteutettuna koulutuksen järjestäjän hakemuksessa antamaan tietoon koko henkilöstön ja työelämän palveluprosessiin osallistuvan henkilöstön määrästä.
- Milloin OPH:n kautta tulevat valtionavustukset tulevat hakuun ja onko jo tietoa niiden painopistealueista?
  - Valtionavustushakuja tullaan avaamaan tämän vuoden aikana. Opetushallitus on avannut haun ammatillisen koulutuksen uusiin oppimisympäristöihin ja –ratkaisuihin, jonka haku päättyy 14.6.2019. Lisäksi valtionavustuksilla voitaisiin mahdollisesti tukea esimerkiksi pedagogista johtamista, ammatillisen koulutuksen laatustrategian toimeenpanoa, koulutuksen järjestäjien tieto-osaamisen vahvistamista sekä digitaalisten välineiden kehittäminen osaamisen osoittamisen tueksi. Aikataulusta ei ole vielä tarkempaa tietoa, OKM ja OPH tulevat tiedottamaan avautuvista hauista nettisivuillaan ja uutiskirjeellä.

Käyttö ja raportointi

- Miten rahoituksen uudelleensuunnittelu tulisi tehdä, kun strategiarahoitusta myönnettiin 1/3 haetusta? Mitkä ovat uudelleensuunnittelun painopisteet?
  - Strategiarahoituksen käytön tavoitteet ja ehdot on kerrottu päätöksessä. Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin itse arvioida, mitkä toimenpiteet ovat olennaisimpia tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta ja toteuttaa ne, joista aiheutuvat kustannukset ovat saadun rahoituksen tasolla. Koulutuksen järjestäjät voivat käyttää myös omaa tai muuta rahoitusta kustannusten kattamiseen, vaikka hakemuksen rahoituslaskelmassa niitä ei olisi esitetty.
- Miten strategiarahan käyttö raportoidaan ja milloin?
  - Strategiarahoituspäätöksessä on kerrottu, miten strategiarahoituksen käytöstä tulee raportoida. Päätöksissä on asetettu seurantavälineet kehittämiskohteittain ja lisäksi strategiarahoitukseen sovelletaan ministeriön yhteisiä raportointiohjeita erityisavustusten käytöstä (esim. kustannuspaikkaseuranta). Ministeriö tulee toimittamaan järjestäjille lomakepohjat raportointia varten. Lisäksi järjestäjien tulee varautua toimittamaan lisätietoja tarvittaessa, mutta tarkoituksena on pitää raportointi mahdollisimman kevyenä. Lopullinen selvitys strategiarahoituksen käytöstä tulee toimittaa 31.3.2021 mennessä.

- Miksi käyttöaika poikkeaa 2018 strategiarahoituksen käyttöajasta?
  - Ministeriö katsoi, että tämän vuoden kehittämistoiminta on tarkoituksenmukaista toteuttaa kahden vuoden aikana. Erityisen perustellusta syystä käyttöaikaan voi hakea pidennystä ennen käyttöajan loppumista. Käyttöajasta on todettu tiedot päätöksen liitteessä.
- Mitä tietoa koulutuksen järjestäjien tulee kerätä itse seurantavälineistä esim. eHOKS?
  - Valtakunnallista käytettävissä olevaa tietoa, kuten opiskelijapalautte- ja eHOKS tietoja koulutuksen järjestäjien ei tarvitse kerätä itse. Ministeriö pyrkii hyödyntämään mahdollisimman paljon jo olemassa olevaa tietoa seurannassa. Koulutuksen järjestäjien tulee itse kerätä tiedot, joita ei saada valtakunnallisista tietovarastoista (esim. henkilöstön osallistuminen ja osaaminen, strategiarahoituksen käyttö).
- Pitääkö strategiarahoituksen käytön raportoinnissa kuvata ydinprosesseihin (koulutus- ja oppisopimusosaaminen, HOKS-prosessi sekä koulutus- ja oppisopimuksen palveluprosessi) liittyvän osaamisen varmistaminen osana koulutuksen järjestäjän toimintaa myös strategiarahoituksen päättymisen jälkeen?
  - Kyllä. Strategiarahoitus mahdollistaa ydinprosesseihin liittyvän osaamisen kehittämiseen panostamisen ja resursoinnin. Koska ydinprosessit ovat jatkossakin koulutuksen järjestäjän normaalia toimintaa, tulee koulutuksen järjestäjän varmistaa, että henkilöstöllä on näihin liittyvä osaaminen myös strategiarahoituksen käyttöajan päätyttyä. Raportoinnissa tulee esim. kertoa, miten koulutuksen järjestäjä jatkossa varmistaa tarvittavan osaamisen rekrytoitavalle henkilöstölle, ja miten se seuraa ydinprosesseihin liittyvää laatua.
- Tuleeko koulutuksen järjestäjien toimittaa päivitettyt suunnitelmat strategiarahoituspäätösten jälkeen?
  - Ei, strategiarahoitus tulee käyttää päätöksessä asetettujen tavoitteiden ja ehtojen mukaisesti ja sen käytöstä tulee raportoida ministeriölle käyttöajan päätyttyä.

Toimintakyvyn vahvistaminen

- Ammatillisen koulutuksen järjestäjän toimintakyvyn vahvistaminen: onko koulutustarjonnan rakenteen uudistamiseen myönnetty 236 000 euroa myönnetty vain erilaisiin yhteistyöhankkeisiin, vaikka hakuohjeen ehtoissa oli maininta, että rahoitusta voidaan myöntää myös oman organisaation kehityshankkeisiin, jotka johtavat tarjonnan uudelleensuuntaamiseen vastaamaan paremmin työelämän osaamistarpeita?
  - Vain oman organisaation kehittämishankkeeseen myönnettiin yhdelle järjestäjälle. Siinäkin kuitenkin edellytettiin, että järjestäjä toteuttaa toimensa yhteistyössä alueen muiden järjestäjien kanssa. Edellytyksenä strategiarahoituksen myöntämiselle oli, että piti olla selkeästi ilmaistuna, mistä koulutuksesta luovuttaisiin, jos jotain oli tarkoituksena lisätä. Strategiarahoitusta ei myönnetty pelkästään alueen osaamistarpeiden selvittämiseen
- Tilojen ja laitteiden käytön uudistamiseksi on myönnetty 9,5 miljoonaa euroa. Vaikka olimme hakemuksessamme kuvanneet toimintamme kehittämisen liittyvän läheisesti toimitilauudistuksiin, jäimme ilman strategiarahoitusta ilmeisesti sen vuoksi, että olimme syöttäneet budjetin vain koulutustarjonnan rakenteen uudistamisen kohtaan, vaikka toimintamallin uudistaminen liittyy kiinteästi toimitilojen supistamiseen ja mm. siirtymiseen kahteen vuoroon opetuksessa. Voiko tälle asialle tehdä enää mitään?
  - Päätöskohtaiset kysymykset voi kysyä esittelijältä. Edellytyksenä oli, että hakemuksessa oli selkeästi valittu, mihin kehittämiskohteisiin strategiarahoitusta haettiin ja esitetty haettavat euromäärät rahoituslaskelmassa ja hakemuksen lopussa. Rahoitusta myönnettiin tilojen ja laitteiden käytön tehostamisesta tai uudistamisesta aiheutuviin kustannuksiin, ei

pelkästään toimintamallien/toiminnanohjauksen kehittämiseen ja muuttamiseen. Päätökset ovat meidän lopullisia, oikaisuvaatimusohjeistus on osa päätöstä.

- Miten suuri merkitys rahoituksen myöntämisessä on ollut koulutuksen järjestäjän taloudellisella tilanteella?
  - Taloudellinen tilanne oli yksi etukäteen asetetuista kriteereistä, joiden perusteella olisi voitu myöntää rahoitusta. Tällä kertaa se ei kuitenkaan ollut ratkaiseva kriteeri, sillä taloudellinen tilanne hakemusten perusteella kenelläkään hakijoista olennainen peruste esitetyille kehittämistoiminnalle.
- Jotkut koulutuksen järjestäjät saivat paljon rahoitusta tilojen ja laitteiden käytön uudistamiseen - hyväksyttiinkö investoinnit tähän rahoitukseen ja millaiseen uudistamiseen eniten rahaa saaneet saivat rahoitusta tilojen ja laitteiden käytön uudistamiseen?
  - Strategiarahoitusta ei voi käyttää investointien kustannusten kattamiseen. Eniten strategiarahoitusta myönnettiin isoihin uudistuksiin, joissa luovuttiin osasta kiinteistöistä, keskittiin toimintaa ja muokattiin ammatillisen koulutuksen käyttöön jääviä tiloja monikäyttöisemmiksi ja palvelukykyisemmiksi.

Ydinprosesseihin liittyvän osaamisen varmistaminen

- Riittääkö, että osaamiskartoitusten teon aloittaa viimeistään kahden kuukauden aikana strategiarahoituspäätöksestä?
  - Kyllä, riippuu organisaation koosta ja rakenteesta, kuinka nopeasti osaamiskartoitukset saadaan toteutettua. Tavoitteena tulisi kuitenkin olla, että kehittämissuunnitelman selvittämiseen tarkoitettujen kartoitusten toteutetaan mahdollisimman pian ja ennen kehittämistoiminnan käynnistämistä.
- Missä Parasta perheen osiossa on kehitetty HOKS:iin liittyvä osaamiskartoitus? Vai onko sellaisen tehnyt joku oppilaitos itse? Mistä ko. kartoituspohjan löytää?
  - Parasta-ohjelmat ovat laatineet HOKS-osaamisen kartoittamiseen testikysymykset, jotka ovat saatavilla osoitteesta: http://bit.ly/HOKS_kysymykset. Linkki kysymysten tilaamiseen lisätään myös ministeriön nettisivuille. HOKS-osaaminen voidaan kartoittaa myös muilla menetelmillä kuin osaamistestillä, jos testi on jo toteutettu.
- Ydinprosessien kartoittamiseksi tehtävä kriittisten pisteiden tarkastelu: tuleeko se toistaa vielä strategiarahoituksen käytön lopussa?
  - Kyllä, kriittisten pisteiden kartoituksessa koulutuksen järjestäjän tulee tarkastella työelämässä oppimisen palveluprosessin kriittisiä pisteitä ja valita kaksi kriittistä pistettä kehittämiskohteeksi. Tarkastelu toteutetaan myös kehittämistoiminnan lopussa. Tarkastelu voidaan tehdä eri tavoin mm. sähköisen työkalun testin avulla. Toukokuussa on tulossa Parasta Palvelua -ohjelmalta opas kriittisten pisteiden kartoittamisen rakentamiseksi, jossa on vaihtoehtoja tarkastelun tekemiseen. Opas ja siihen liittyvä työkirja laitetaan ministeriön nettisivuille.
  - Kriittisten pisteiden tarkastelussa on kyse prosessista, joka alkaa henkilöstön osallistavan keskustelun kautta valittavista kahdesta kriittisestä pisteestä. Kehittämissuunnitelma jatkuu strategiarahoituksen päättymisen jälkeenkin siten, että kaikki kahdeksan kriittistä pistettä on tarkasteltu. Työelämässä oppimisen palveluprosessin seuranta ja laadun kehittäminen on jatkossakin koulutuksen järjestäjän perustoimintaa, ja strategiarahoituksen käytön raportoinnissa tulee kertoa, miten koulutuksen järjestäjä tämän jatkossa hoitaa.
- Voiko osaamistesteistä poistaa kysymyksiä?
  - Koulutus- ja oppisopimusosaamista koskeva osaamistesti on kokonaisuus ja kysymykset ovat tarkoituksella yksityiskohtaisia, jotta tarvittavaa osaamista pystytään kattavasti

selvittämään. Koska tavoitteena on yhdenmukainen ja lainmukainen osaaminen, ei kokonaisuutta ole tarkoituksenmukaista supistaa. Tarkoitus on, että osaamistestin kysymykset kattavat kaikki kolme osaamistasoa: perustason, siirtymäosaamisen ja syvän asiakkuusosaamisen teemat. Kysymyksiä voidaan kohdentaa oppilaitoksessa eri henkilöstöryhmille työnkuvan mukaan. Kannattaa huomioida, että vaikka tekisi kaikki saatavilla olevat osaamistestit kokonaisuudessaan, ne vievät aikaa vain noin 25-35 min. Ainoastaan täysin päällekkäiset kysymykset HOKS-testin ja koulutus- ja oppisopimusosaamista koskevan osaamistestin osalta voi poistaa. Materiaalia voi modifioida ja tehdä organisaation ilmeen mukaiseksi.

- Minkälaista tukea on tulossa toimeenpanoon ja tulosten tulkintaan?
  - Oppilaitosjohdolle ja kartoitusten toteuttajille on tarjolla kesäkuussa (4 tai 11.6. klo 12-16) sekä syyskuussa (ajankohdat tarkentuvat) tilaisuudet, joissa koulutuksen järjestäjät yhdessä Parasta kehittämiskokonaisuuden kanssa voivat suunnitella tulosten analyysiä ja jatkotoimia. Samalla esitellään myös kaikki osaamisen kehittämiseksi tuotetut materiaalit. Kesäkuun tilaisuudessa keskitytään osaamiskartoitukseen ja syyskuussa kriittisten pisteiden kartoittamisen jatkotoimiin. Ilmoittautumislinkit julkaistaan nettisivuilla
  - Toukokuussa pilotoidaan myös Parasta Palvelua -ohjelmalta opas kriittisten pisteiden kartoittamisen rakentamiseksi, jossa on vaihtoehtoja tarkastelun tekemiseen. Opas laitetaan ministeriön nettisivuille pilotoinnin jälkeen viimeistään elokuun alussa.
- Voiko strategiarahoituksella kehittää Parasta-ohjelmien kehittämiä tuotoksia vai ainoastaan ottaa niitä käyttöön?
  - Parasta-ohjelmissa kehitetyt toimintamallit ja aineistot on valmisteltu yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja ne ovat yhdenmukaisia lainsäädännön kanssa eikä niitä tulisi sisällöllisesti muuttaa käyttöön otettaessa. Aineistoja on kuitenkin mahdollista muokata omannäköiseksi muuttamatta sisältöä. Materiaaleja voi edelleen parantaa ja antaa Parasta-ohjelmille kehittämisohjeita.
- Miten koulutuksen järjestäjän käytössä olevaa Parasta –ohjelmien valtionavustusta ja strategiarahoitusta tulisi integroida tai kohdentaa ja toimijoiden työpanosta resursoida?
  - Tärkeintä on kohdentaa toimintaa päätöksen mukaisesti ja suunnata resursseja siihen, miten toimintaa toteutetaan jatkossa avustuksen ja strategiarahoituksen jälkeenkin. Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava, kuka jatkossa varmistaa, ylläpitää ja huolehtii osaamisen sekä palveluprosessin toimivuudesta. Kehittämistoiminnan yksi tulos on se, miten tämän varmistaminen jatkossa hoidetaan. Käytännössä strategiarahoituksella on mahdollista irrottautua ja hankkia osaamista prosessien ja suunnitelmien läpivientiin.